

Wat is eredienst en aanbidding?

De Schriften geven uitvoerig onderwijs over dit onderwerp en toch waag ik het te zeggen dat er nauwelijks een punt is waarover onder belijdende Christenen meer onverschilligheid en onwetendheid bestaat. Ik kan zelfs verdergaan en zeggen, dat het ware karakter van aanbidding nauwelijks begrepen wordt buiten hen die vergaderd zijn tot de naam van Christus.

Ik bedoel natuurlijk niet dat er geen personen in alle gezindten zijn wier vreugde het is om zich in aanbidding voor God te bevinden! Die zijn er altijd geweest, de gehele geschiedenis van de Gemeente door. Maar wat ik beweer is, dat de gezamenlijke aanbidding van de gelovigen - of wat het betekent als gemeente te aanbidden - bijna geheel onbekend is in welke groep van de Christenheid dan ook.

Luisteren naar het Woord is geen aanbidding

Sommigen zeggen dat het luisteren naar preken één van de hoogste vormen van aanbidding is. Er wordt dan aangevoerd dat prediken bijdraagt tot het verwekken van de heiligste verlangens van de ziel. Niemand zal kunnen ontkennen dat het voorstellen van de waarheid kan leiden tot aanbidding; maar zelfs een kind kan gemakkelijk het verschil tussen aanbidding en het luisteren naar de waarheid opmerken. In de prediking, als inderdaad Gods waarheid wordt gebracht, komt de dienstknecht met een boodschap van God tot degenen die luisteren. In de eredienst komen de gelovigen in de tegenwoordigheid van God om hun aanbidding en lof aan te bieden.

Aanbidding

Bidden is geen aanbidding, want een smekeling is geen aanbieder. Als wij als gelovigen samenkomen tot gebed en voorbede zijn wij voor Gods aangezicht als mensen die bijzondere zegeningen vragen. Maar als wij ons in aanbidding voor Hem neerbuigen, geven wij iets inplaats van dat wij ontvangen; wij zijn niet voor Zijn aangezicht omdat wij iets nodig hebben, maar zitten aan Zijn voeten met harten die overvloeien van aanbidding. Dankzegging is heel nauw verbonden met aanbidding, want dankzegging is het gevolg van de zegeningen, die wij in Gods voorzienigheid of in de verlossing ontvingen. Het besef van Gods goedheid en genade die ons ten deel valt en ons zegent met alle geestelijke zegen in de hemelse gewesten in Christus, brengt ons ertoe om onze dankzegging in Zijn tegenwoordigheid uit te storten. Dan worden wij er natuurlijk toe gebracht om na te denken over het karakter en de eigenschappen van de God die er Zich in verheugt om ons te omringen met de blijken van Zijn liefde en zorg. Zo gaat de dankzegging over in aanbidding.

De hulde van ons hart aan God brengen

Als wij aanbidden verliezen wij onszelf en onze zegeningen uit het oog, terwijl wij bezig zijn met wat God in Zichzelf is en wat Hij, geopenbaard in Christus, voor ons is. Geleid door de Heilige Geest, stijgen wij boven onszelf uit en denken na over God in al Zijn verschillende eigenschappen en heerlijkheden. "Niemand heeft ooit God gezien, de eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft Hem verklaard" (Joh. 1:18). Overweldigd door het zien van Zijn heiligheid, majesteit, liefde, barmhartigheid en genade, mogen wij ons aan Zijn voeten neerbuigen, om Hem, in en door onze Heere Jezus Christus, de hulde van onze harten te brengen.

Wat de Schrift over aanbidding zegt

Laten wij ter verduidelijking eens kijken wat de Schrift hierover zegt. De Samaritaanse vrouw stelde een vraag over de plaats van aanbidding, en in Zijn antwoord ging de Heere veel verder dan zij vroeg. "Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke personen die Hem aanbidden. God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid" (Joh. 4:21-24).

Geen bijzondere plaats

In de eerste plaats leert de Heere hier duidelijk dat er op aarde voortaan geen bijzondere plaats van aanbidding meer is. Jeruzalem was de heilige plaats geweest waar de tempel van God had gestaan, de plaats waar Zijn volk jaar op jaar heenging, vanuit alle delen van het land (Zie Psalm 122). Maar met de verwerping van Christus werd hun huis, tot dan toe het huis van God, aan hen woest overgelaten (Matt. 23:37-39) Sinds die tijd is er nooit meer een stoffelijk huis van God op aarde geweest. De Gemeente is nu de woonplaats van God in de Geest (Ef. 2:22). Onze plaats van aanbidding is nu binnen het gescheurde voorhangsel, in de directe tegenwoordigheid van God.

Wie zijn aanbidders?

In de tweede plaats vertelt de Heere ons wie aanbidders kunnen zijn: zij die de Vader aanbidden in geest en in waarheid. Zulke mensen zoekt de Vader in Zijn genade. Het gaat hier alleen om gelovigen, zoals deze Samaritaanse vrouw, die in de Persoon van de Zoon door God gezocht en gevonden werd. Zulke gelovigen wil Hij als Zijn kinderen in een betrekking met Zichzelf brengen. Zij alleen kunnen de Vader aanbidden in geest en in waarheid. De apostel Paulus bevestigt dit als hij zegt: "Wij zijn de besnijdenis, wij die God dienen door de Geest van God, en in Christus Jezus roemen en niet op het vlees vertrouwen" (Fil. 3:3). Dit zijn allemaal duidelijke kenmerken van gelovigen.

Het is voor iemand werkelijk onmogelijk om tot God te naderen voordat zijn zonden van voor Gods aangezicht zijn weggedaan. Zie Hebr. 10. En zonder geloof is het ook onmogelijk (Hebr. 11:16). Alleen gelovigen hebben de Geest van God (zie Rom. 8:14-16; Gal.4:6), zodat alleen zij kunnen aanbidden door de Geest van God. Deze waarheid is duidelijk en wordt wijd en zijd als theorie aanvaard. Toch is het nodig haar steeds opnieuw te benadrukken, want in werkelijkheid wordt in de gangbare "eredienst" over het algemeen elk onderscheid tussen gelovigen en ongelovigen genegeerd of ontkracht. Allen, of ze nu behouden zijn of niet, uitgenodigd om zich te verenigen in dezelfde gebeden en dezelfde lofliederen, terwijl men deze duidelijke woorden vergeet, dat alleen de "ware aanbidders" de Vader kunnen aanbidden in geest en waarheid.

Het karakter van aanbidding

In de derde plaats bepaalt de Heere het karakter van de aanbidding. Het moet "in geest en in waarheid" zijn. Dat is aanbidden overeenkomstig de ware natuur van God en in de kracht van de gemeenschap die de Geest van God geeft. Geestelijke aanbidding is dus tegengesteld aan de vormen en ceremoniën en alle godsdienstigheid waartoe het vlees in staat is. God "in waarheid" aanbidden, is Hem aanbidden in overeenstemming met de openbaring die Hij van Zichzelf heeft gegeven. De Samaritanen aanbadden God niet in geest of in waarheid. De Joden

aanbaden God in waarheid, voor zover dit gezegd kan worden van een openbaring die onvolkomen was, maar zij aanbaden Hem in geen enkel opzicht in geest. Om God te aanbidden zijn beide nodig. Hij moet worden aangebeden in overeenstemming met de ware openbaring van Zichzelf (dat is "in waarheid") en in overeenstemming met Zijn natuur (dat is "in geest"). Maar de openbaring van God aan ons is verbonden met de Persoon en het werk van Christus. Alles wat God is, is geopenbaard in en door het kruis. De dood van Christus is daarom de grondslag van alle christelijke aanbidding. Door de werkzaamheid van Zijn kostbaar bloed zijn wij bekwaam gemaakt om in te gaan in Gods tegenwoordigheid. In de dood van de Heere Jezus openbaart God aan ons alles wat Hij is: Zijn majesteit, Zijn heiligheid, Zijn waarheid, Zijn genade en Zijn liefde. Door de overdenking van dat wonderbare offer worden onze harten, bewerkt door de Geest van God, gebracht tot aanbidding en lofprijzing.

Verbonden met de Tafel van de Heere

Aanbidding is daarom op bijzondere wijze verbonden met de Tafel van de Heere, omdat wij, als wij tot Zijn Naam vergaderd zijn als leden van het lichaam van Christus, daar Zijn dood mogen verkondigen. Het is onmogelijk om ware geestelijke aanbidding en gemeenschap te scheiden van het volmaakte offer van Christus. Als onze aanbidding zich van de kracht van dat offer losmaakt wordt het vleselijk. Waaraan worden wij in het bijzonder herinnerd aan de Tafel van de Heere? Aan Zijn dood. En in Zijn dood is het voor ons mogelijk om te zien wat God voor ons is en wat Christus is voor God. Ook zien we daar de oneindige kracht van Zijn offer, dat ons in de onmiddellijke tegenwoordigheid van God brengt, in het licht. Wij mogen Hem gedenken die God in Zijn dood aan het kruis, waar Hij onze zonden droeg, verheerlijkte. Daar zien wij de genade en de eeuwige liefde van God en de genade en de onuitblusbare liefde van Christus. Wij hebben volle vrijmoedigheid om in het heiligdom te gaan door het bloed van de Heere Jezus. Daar buigen wij ons neer en aanbidden God.

*U, o God zag voor de tijden
reeds Uw Zoon als 't offer aan.
U ging met Hem, toen Hij 't lijden
aan het kruis moest ondergaan.
Wat was 't voor Uw Vaderhart
in dat uur van diepe smart
Hem te moeten overlaten
aan degenen die Hem haatten.*

*Een volkomen welgevallen vindt U,
Vader, in de Zoon.
Hij, de heerlijkste van allen,
zit nu met U op de troon.
En Hij geeft ons in de mond
't lofgezag dat nooit verstomt.
Door Hem brengen wij U samen
lof en eer, aanbidding! Amen.*

